

bulletin

prosinec 2014

informace pro základní umělecké školy

Editorial

Vážení čtenáři,

v tomto vydání bulletinu vás budeme informovat o výstupech konference k uměleckému vzdělávání v ČR, která se konala 3. 12. v Praze. Cílem konference bylo prodiskutovat témata projektu **Podpora uměleckého vzdělávání v ČR**.

Nežádanější oblastí projektu je využití digitálních technologií v uměleckém vzdělávání. O tomto tématu hovořili tři hosté konference. Vladimír Beran představil **využití digitálních technologií ve výuce výtvarného oboru** na ZUŠ v Polici nad Metují. Lubor Bořek seznámil posluchače s **digitálními technologiemi v hudebním oboru** ZUŠ Police nad Metují. Ředitel Praha Music Center Vít Bambas uvedl **technické návrhy** učebny hudební nauky a zvukového studia.

V další kapitole představujeme aktivity projektu, které podpoří **školní soubory**, a aktivity 3 a 4, které se zabývají **vzděláváním**

žáků i učitelů. Doplňující aktivity projektu se zaměří na podporu a propagaci tří stupňů uměleckého vzdělávání, na zavádění metody CLIL do uměleckého vzdělávání a na podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve výuce na ZUŠ.

O **managementu projektu** hovoříme na straně 15. V následující kapitole představíme program **Reporting.cz**, který bude sloužit k vykazování nákladů v našem projektu.

Předposlední část bulletinu přiblíží studijní zkušenost Aleny Höniškové (cembalistky a pedagožky) ze **Scholy Cantorum Basiliensis**. V poslední kapitole představujeme **Reginu Bednařikovou**, která bude v přípravné fázi projektu komunikovat s projektovými koordinátory jednotlivých škol o přesném obsahu spolupráce a projektovém rozpočtu partnerských škol.

*Robert Mimra
ředitel Portedo o.p.s.*

Obsah

Digitální technologie v uměleckém vzdělávání	3
Podpora školních souborů	8
Vzdělávací aktivity projektu	9
Doplňkové aktivity projektu	12
Manažerská struktura projektu	15
Reporting.cz – program pro vykazování nákladů v projektu	17
O webu eurohudebka.cz	19
Studia na Schole Cantorum Basiliensis	20
Představujeme – Regina Bednaříková	22

Digitální technologie v uměleckém vzdělávání

Nežžádanější kapitolou projektu je klíčová aktivita 1 – digitální technologie v uměleckém vzdělávání. Součástí projektu *Podpora uměleckého vzdělávání v ČR* jsou aktivity 1.1 **Výuka hudebních předmětů s využitím digitálních technologií ve výuce na ZUŠ**, 1.2 **Zvukové studio**, 1.3 **Grafické studio jako součást výtvarného oboru**, 1.4 **Multimediální tvorba** a tři aktivity, které nabídnou technologie do výuky uměleckých předmětů na základních školách, gymnáziích a konzervatořích.

Společnost **Portedo o.p.s.** vznikla v srpnu 2013 s cílem pomoci ZUŠ s přípravou a realizací projektů financovaných z fondů EU, společnost vytvořila také informační webové stránky eurohudebka.cz. V orgánech společnosti působí celkem 9 osob, z nichž 8 je hudebníků nebo hudebních pedagogů. Právní forma Portedo o.p.s. je obecně prospěšná společnost – veškeré zisky společnosti jsou investovány zpět do činnosti a aktivit Portedo o.p.s.

Na konferenci k uměleckému vzdělávání v ČR Vladimír Beran představil koncepci učebny animace a grafického studia ZUŠ Police nad Metují. Tato škola v letech 2011 a 2012 realizovala projekt *Výuka uměleckých předmětů laboratorní metodou*. Součástí projektu byla také *Laboratoř filmové tvorby* – pojem „laboratoř“ v názvu byl inspirován přírodovědnými obory, kde si laboratorními cvičeními žáci ověří teoretické principy, naučí se základní dovednosti a pak následují náročnější postupy. V rámci projektu byla také vytvořena metodika filmové tvorby s názvem *Učit se film* (autory metodiky byli doc. Jaroslav Vančát a Mgr. Matěj Smetana). Metodika je postavena na hravosti a technické nenáročnosti.

Grafická učebna ZUŠ Police nad Metují je vybavena počítači iMAC, videostřížnou s jednou stříhovou stanicí iMAC a online střížnou Data-video SE-600, do které je sveden signál tří (možno až šesti) kamer ze sousedního videostudia včetně komunikace prostřednictvím intercomu a stříhových světel. Toto zařízení umožňuje živý stříh snímané scény.

V projektu *Podpora uměleckého vzdělávání v ČR* počítáme s **grafickým studiem** vybaveným 8 až 10 počítačovými stanicemi. Důraz je kladen na kvalitní grafické karty; pozornost je

věnována i monitorům s možností kalibrace barev – navrhuje monitor s úhlopříčkou 25". Počítače budou ovládány grafickými tablety. Každá žákovská stanice bude pravděpodobně vybavena balíkem programů Adobe (především Photoshop, Illustrator, Premiere Pro, After Effects, Audition, Adobe Media Encoder a další), pro 3D animaci může být učebna vybavena např. programem Cinema 4D. Studio bude vybaveno kvalitní laserovou tiskárnou. Žákovské stanice budou propojeny s učitelkou stanicí a s datovým úložištěm. Učebna umožní práci s plošným designem, fotografií, animovaným filmem. V případě vybavení příslušnou technikou bude možné vytvářet také hrané filmy a multimediální projekty.

Využití digitálních technologií v hudebním oboru představil Lubor Bořek, ředitel ZUŠ Police nad Metují. Jedná se o tři oblasti: 1) **Multimediální učebna hudební nauky**. V ZUŠ Police nad Metují koncipovali učebnu tak, že nejprve vybavili pracoviště učitele, poté rozšířili o připojení žáků k tomuto pracovišti pomocí myši, klávesnice apod. Později doplnili vybavení učebny o samostatná žákovská pracoviště. Nakonec učebnu vybavili interaktivní tabulí. Pro výuku je k dispozici řada softwarů, které mohou využívat jak nejmladší žáci, tak studenti konzervatorijní úrovně. V učebně je využit notační program Sibelius (do verze 6 lokalizován v češtině, aktuální verze 7 v češtině není, snad bude další verze). V našem projektu počítáme s programem Finale, který má přidanou hodnotu v možnosti propojení s programem Smart Music, který je pomocníkem pro individuální výuku dechových a smyčkových nástrojů. Dále je potřeba software pro správu multimediální učebny.

2) **Školní nahrávací studio** v ZUŠ Police nad Metují využívá digitální mixpult Presonus s 24 převodníky, pracoviště je čtyřmonitorové – 3 počítačové monitory a 1 velká televizní obrazovka – práce se dá rozložit na velkou plochu. Za režii je vlastní nahrávací prostor. Zvukové studio ZUŠ Police nad Metují je přenosné, vybavení studia umožňuje také ozvučovat. Jádrem nahrávacího studia je zvuková karta, mixpult (včetně zařízení s dotykovou obrazovkou), monitory, mikrofony, software.

3) **Elektronické zpracování hudby a zvuková tvorba**. Podle RVP je v rámci samostatného studijního zaměření *Elektronické zpracování hudby a zvuková tvorba* (EZHZT) potřeba splnit tři vymezené moduly.

Uměleckým cílem tohoto studijního zaměření je vlastní zvuková tvorba pomocí digitálních technologií, výstupy jsou poté také v digitální podobě. Hra na keyboard, resp. MIDI ovladač, je pouze doplňkovou součástí tohoto studijního zaměření, stejně tak „zvukařina“ je v pojetí této koncepce prostředkem k vlastní zvukové tvorbě. Je zde nepřeberné množství variant pojetí tohoto studijního zaměření. Chybí zatím vlastní metodika, hledá se vlastní tvář studijního zaměření, kdy je potřeba smysluplným obsahem naplnit 7 ročníků I. stupně a 4 ročníky II. stupně.

Učebna studijního zaměření *Elektronické zpracování hudby a zvuková tvorba* v ZUŠ Police nad Metují má čtyři žákovské stanice, každá stanice je vybavena dvěma monitory, zvukovou kartou, MIDI klávesnicí. Žákovská pracoviště jsou propojena s režii zvukového studia – výhodou je možnost využít periferie zvukového studia a softwarové vybavení studia.

V projektu *Podpora uměleckého vzdělávání v ČR* počítáme se dvěma variantami multimediální učebny hudební nauky na ZUŠ: **1) učebna vybavená interaktivní tabulí**, resp. interaktivním projektorem, který bude propojen s dobře vybavenou učitelkou stanicí. Žáci budou plnit úkoly přímo před interaktivní tabulí/projektorem. Další varianta počítá s využitím tabletů – každý žák bude mít tablet propojený s interaktivní tabulí/projektorem. Tento model umožní efektivnější výuku i individualizaci úkolů podle schopností žáků.

2) učebna s 10 žákovskými stanicemi (tyto žákovské stanice mohou být využity také pro učebnu zvukové tvorby). Každá stanice je koncipována pro dva žáky. Žákovská stanice bude v základní verzi obsahovat počítač, zvukovou kartu, MIDI klávesnici, mikrofony, sluchátka a výukové softwary. Všechny žákovské stanice budou propojeny s pracovištěm učitele, které bude vybaveno datovým úložištěm a dataprojektorem nebo interaktivní tabulí, tiskárnou, skenerem a dalšími zařízeními. Součástí projektu budou také semináře a e-learningové kurzy pro vzdělávání učitelů v této oblasti. Všechny zapojené školy budou vybaveny jednotným hardwarem a softwarem, což umožní sdílení výstupů multimediálních učeben a vytvoření podrobných návodů k užívání výukových programů.

Technické specifikace multimediální učebny hudební nauky, které navrhla firma Praha Music Center, jsou následující:

- Focusrite Scarlett 2i4 – USB zvuková karta, 2x vstup, pro mikrofon nebo nástroj v provedení XLR Combo, 4x výstup, 96 kHz/ 24bit, MIDI in a out, 48V fantomové napájení, napájení přes USB,
- Alesis Q49 Keyboard – MIDI klávesnice, možno připojit i přes USB,

- Art M-One – Studiový kardioidní kondenzátorový mikrofon, frekvenční rozsah 20Hz – 20kHz, fantom 48V, max. SPL 135dB); podle přání škol však mohou být učebny vybaveny libovolnými mikrofony – dynamickými kontaktními mikrofony, dynamickými nástrojovými mikrofony atd.,
- Shure SRH440 – profesionální sluchátka, 40mm drivery, frekvenční rozsah 10 Hz – 22kHz, max. SPL 105dB, hmotnost 272 gramů,
- Proel PRO100BK (profesionální mikrofonní stativ s výsuvným ramenem) nebo stolní stativ Proel DST110.

Cena jedné žákovské stanice včetně mikrofonního kabelu a napájecího zdroje je do 10 tis. Kč (cena bez DPH). Každá stanice bude vybavena počítačem a příslušným softwarem. Součástí žákovské stanice budou výukové softwary, program Cubase na úpravu zvuku, notační program a další. Učitelská stanice bude navíc vybavena poslechovými studiovými monitory Alesis M1 Mk.II, sluchátkovým distribučním modulem Art HEADAMP4 a kvalitnější zvukovou kartou – např. Focusrite Scarlett 18i20.

Zvukové studio – počítáme s vybudováním semiprofesionálních zvukových studií, které budou propojeny s jedním profesionálním studiem, které umožní kvalitní zpracování nahrávek, budou zde realizovány semináře pro učitele partnerských škol atd. Technické specifikace semiprofesionálního zvukového studia z dílny Praha Music Center jsou následující:

- Focusrite Scarlett 18i20 – profesionální zvuková karta, USB 2.0, osm analogových vstupů a výstupů v provedení combi /XLR-Jack, MIDI in a out, SPDIF in a out, Optical Adat, možnost rozšíření o osm vstupů, vzorkovací frekvence 24 bit/96kHz, mikrofonní preampy Focusrite,
- Genelec 8030 – poslechové studiové monitory, aktivní, výkon 40W pro basy + 40W pro výšky, frekvenční rozsah 58 – 20000Hz, 5" neodym basový reproduktor, neodym driver, korekce basu, středů a výšek, vstupy XLR,
- sada mikrofonů – Shure SM57LCE (dynamický nástrojový mikrofon bez vypínače, 4 kusy), Shure SM58LCE (dynamický zpěvový mikrofon bez vypínače), Shure SM27LCE (studiový mikrofon pro zpěv i nástroje, kondenzátor), Shure SM137 (studiový kondenzátorový mikrofon, overheady, vokály, činely, nástroje, 2 kusy), Shure BETA52A (mikrofon pro velký buben, bass, 2 kusy),
- Art HEADAMP4 – sluchátkový distribuční modul, 1 x stereo input, 4 stereo sluchátkové výstupy, v provedení 6.3mm jack nebo 3.5mm jack. Dále sada kabelů a mikrofonních stojanů.

Vybrané produkty jsou pouze demonstrativní a podle potřeby lze vybrat a použít i jiné dle aktuálních potřeb a požadavků partnerských škol. www.pmc.cz

Multimediální tvorba – Od roku 2012 mají všechny základní umělecké školy v ČR své vlastní školní vzdělávací plány. Reforma školského zákona z roku 2004 poskytla školám větší autonomii. Pro ZUŠ se otevřely možnosti nových studijních zaměření. Jedním z nich je také *Multimediální tvorba*, resp. využití multimediálních

prostředků ve výuce na ZUŠ. Rámcový vzdělávací program pro základní umělecké vzdělávání nabízí školám možnost vyučovat *Multimediální tvorbu* v rámci jednoho oboru – v praxi to znamená především propojení výtvarného oboru s multimediální tvorbou, nebo hudebního oboru s multimediální tvorbou, nebo vytvoření integrovaného studijního zaměření, které propojí více oborů. V našem projektu budeme shromažďovat dosavadních zkušenosti ZUŠ s výukou multimediální tvorby. Poté školám nabídneme příklady dobré praxe a návody, jak nové studijní zaměření zařadit do ŠVP a poté vyučovat. V rámci projektu budeme hledat nové možnosti, jak multimediální tvorbu implementovat do výuky na ZUŠ.

Výzkumná část klíčové aktivity 1 bude zahrnovat také „laboratoře“, kde budeme testovat potencionální využití nových technologií. Například vybudujeme vzorovou učebnu elektronických klávesových nástrojů, otestujeme využití thereminu ve výuce hudební nauky, vyzkoušíme potenciál VJingu pro výtvarný obor atd.

Podpora školních souborů

Druhou nejžádanější částí projektu *Podpora uměleckého vzdělávání* v ČR je klíčová aktivita 2 – **Podpora školních souborů, orchestrů a pěveckých sborů**. Cílem této aktivity bude podpora managementu školních souborů a propagace souborů včetně rozsáhlejší propagační kampaně v závěrečné fázi projektu. Součástí aktivity na podporu školních souborů, orchestrů a pěveckých sborů bude zřízení pracovních pozic regionálních manažerů školních souborů, vzdělávací semináře pro dirigenty orchestrů a pěveckých sborů, workshopy hudebních aranžérů pro žákovské soubory, nákupy notových materiálů, soustředění pro členy orchestrů a pěveckých sborů a finanční příspěvky na cestovní náklady souborů.

Ke konci roku 2014 máme od téměř 60 % partnerských škol vyplněné dotazníky, kde si vybíraly, na kterých aktivitách budou v projektu spolupracovat. Jednoznačně nejžádanější je finanční příspěvek na cesty školních souborů. Bude se jednat především o cesty po České republice, v menší míře i do zahraničí. Necelá polovina škol si vybrala účast na seminářích pro dirigenty školních orchestrů a pěveckých

sborů. Stejný počet škol projevil zájem o nákup notových materiálů. Zhruba třetina škol má zájem o soustředění pro žáky školních souborů, o kurzy aranží a o vytvoření propagačních materiálů pro školní soubory.

Součástí klíčové aktivity 2 bude také kampaň **Vzdělávání na ZUŠ je více než zájmová činnost**. Cílem kampaně je představit propracovaný systém uměleckého vzdělávání v ČR a posílit vnímání základních uměleckých škol jako nositelů kvalitního uměleckého vzdělávání. Kampaň bude prezentovat všechny obory, které se na ZUŠ vyučují. Během tří let projektu budou uspořádány výstavy, koncerty, festivaly, divadelní inscenace a konference. Výstupy této klíčové aktivity budou prezentovány v médiích (bude vytvořena propracovaná mediální strategie pro celé trvání projektu). Během kampaně bude natočen dokument o nejtalentovanějších žácích a nejlepších souborech základních uměleckých škol.

Hlavní část kampaně bude probíhat v roce 2018, kdy si připomeneme 100. výročí vzniku Československa. V lednu 2018 uplyne také 25 let od založení České republiky. Z tohoto důvodu plánujeme hlavní část kampaně realizovat mezi lednem a říjnem 2018, kdy představíme Českou republiku jako zemi s významnou kulturní tradicí. Vedle výše uvedených aktivit připravíme také konferenci, která představí Českou republiku jako zemi kultury, se silnými uměleckými osobnostmi současnosti.

Vzdělávací aktivity projektu

Vzdělávací aktivity projektu jsou zpracovány v klíčových aktivitách 3 a 4. Velký důraz klademe na spolupráci různých typů škol. Umělecké školy se díky vzájemné spolupráci mohou inspirovat a v budoucnu také pracovat na dalších společných projektech. Konzervatoře a základní umělecké školy mohou pomoci základním školám a gymnáziím s výukou hudební a výtvarné výchovy. Naopak základní školy a gymnázia mohou být pomocníky při zavádění metody CLIL do výuky uměleckých předmětů na ZUŠ (aktivita 5).

Jako platforma spolupráce mezi různými typy škol poslouží **koncept kreativních partnerství**, který v ČR podporuje Společnost pro kreativitu ve vzdělávání – ta na svých webových stránkách crea-edu.cz uvádí příklady aktivit na školách. Například učitel biologie, profesionální divadelník a žáci střední školy připravili v hodinách biologie ročníkovou práci *Genetické choroby*. Nebo učitel 1. stupně ZŠ ve spolupráci s profesionálním hudebníkem připravili projekt zaměřený na zlepšení psaní žáků prostřednictvím sluchu (poslouchání zvuků ve třídě, škole, na ulici, na železniční stanici, v obchodě – úkolem dětí bylo všechny zvuky, které slyší, zapsat do vymyšlených, ale nejlépe odpovídajících slov).

Další oblastí vzdělávacích aktivit budou **výchovné koncerty a představení**. Školám nabídneme jednak koncerty, divadelní a multioborová představení pro žáky ZŠ, SŠ a gymnázií. V rámci projektu také připravíme hraná a loutková představení pro žáky MŠ. Koncerty a představení budou realizovány žáky a učiteli konzervatoří a ZUŠ ve spolupráci s profesionálními umělci. Druhou linií budou koncerty pro žáky základních uměleckých škol. Školám nabídneme tyto koncertní řady: cyklus koncertů „hudebně-kulturního dědictví“, cyklus koncertů barokní hudby a cyklus koncertů hudby 20. a 21. století (ve spolupráci s Orchestrem Berg). Školám také nabídneme cyklus přestavení dětské opery.

Součástí aktivity 3 budou také **semináře a workshopy improvizace a skladby a letní interpretační kurzy** (ve spolupráci s festivalem a interpretačními kurzy Ameropa). V rámci této aktivity vytvoříme **výukové materiály** pro hudební a výtvarnou výchovu na ZŠ a gymnáziích a výukové materiály pro hudební nauku na ZUŠ. V materiálech využijeme možnosti digitálních technologií, které zpracovává klíčová aktivita 1.

Pro učitele a vedení škol připravíme **semináře arts managementu a kurzy k prohlubování odborné kvalifikace**. Vytvoříme pracovní skupinu učitelů ZUŠ, kteří identifikují oblasti vzdělávání učitelů, které nejvíce opomíjí trh s nabídkou kurzů, které jsou však učiteli ZUŠ žádány. Součástí skupiny budou také učitelé hudební a výtvarné výchovy ze ZŠ a gymnázií, kteří vyhledají témata žádaná učiteli uměleckých předmětů na těchto typech škol. Dalším krokem bude příprava „dramaturgie“ kurzů ve spolupráci s partnerskými institucemi. Návrhy vzdělávacích programů budou konzultovány s pracovní

skupinou, čímž se docílí smysluplného obsahu vzdělávacích kurzů. Následně bude „produkt“ nabídnut nejprve partnerským školám, poté dalším školám a učitelům, kteří o semináře a kurzy projeví zájem. Podle stejného scénáře budou připraveny **studijní programy pro ředitele a vedoucí pracovníky škol**. Projekt se také zabývá **vzdělávání dospělých na ZUŠ** (vzhledem k tomu, že v současné době není ZUŠ vyplácen normativ na dospělé studenty, řešením je nabídnout dospělým studentům kurzy, semináře a workshopy, které budou součástí doplňkové činnosti).

V projektu chceme moderní technologie využít také pro realizaci vzdělávacích aktivit. Především formou e-learningu, a to nejlépe v souladu s vizemi tzv. hybridní pedagogiky – zastánci tohoto konceptu tvrdí, že je nezbytné do výukového procesu zahrnout i digitální složku osobnosti žáků; úkolem digitální pedagogiky však není nahradit prezenční výuku, ale najít nové inovativní cesty, jak dovést žáky k výukovým aktivitám integrujícím obě prostředí. Projekt bude také určitým hledáním technologických možností uplatnitelných v uměleckém vzdělávání. Proto jsme navázali spolupráci s **Metodickým portálem RVP.CZ**.

Metodický portál vznikl jako hlavní metodická podpora učitelů a k podpoře zavedení rámcových vzdělávacích programů ve školách. Jeho smyslem bylo vytvořit prostředí, ve kterém se budou moci učitelé navzájem inspirovat a informovat o svých zkušenostech. Základními kameny Metodického portálu RVP.CZ jsou pestrost, komplexnost, kvalita obsahu a inovativnost. Ředitelům škol jsou prostřednictvím elektronického média nabídnuty zkušenosti konkrétních učitelů i škol. Jejich obsahem jsou nejčastěji informace o tom, jak vytvářet jednotlivé části ŠVP, jak inovovat vlastní výuku předmětů, jak si poradit s rozvojem a hodnocením klíčových kompetencí a řada dalších informací z oborových témat. Jedná se o podněty, které by měly přinášet inspiraci do výuky. Tato podpora je učitelům nabízena skrze jednotlivé nástroje – moduly, které bychom mohli nazvat úložišti – databázemi materiálů.

Na RVP.CZ jsou moduly *Články*, *Digitální učební materiály* (DUMy), *AudioVideo*, *Wiki* (Knihovna pro sdílení pedagogických znalostí), *Kabinet s učebními pomůckami* – např. *Pedagogický lexikon*,

Sborovna pro sdílení plánování výuky), *Diskuse, Blogy a Digi-folio* (osobní a skupinová portfolia, např. skupina *Základní umělecké vzdělávání* s nabídkou akcí a interní komunikace).

Dalším cílem portálu bylo poskytnout učitelům fórum pro možnost konfrontovat své názory a zkušenosti s ostatními uživateli. Tímto fórem jsou jak moduly (například modul diskuze nebo modul blog), tak i možnost jednotlivé materiály hodnotit a komentovat. Těm učitelům, kteří nemají přístup na internet, byly v rámci projektu *Metodika* a *Metodika II* zprostředkovány některé části příspěvků Metodického portálu publikováním tištěných sborníků.

Od ledna 2012 je Metodický portál RVP.CZ spravován Národním ústavem pro vzdělávání, poradenským zařízením a zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků jako resortní úkol. Kontaktní údaje [najdete zde](#).

Doplňkové aktivity projektu

Projekt nabízí vedle tří výše uvedených okruhů hlavních aktivit také několik doplňkových aktivit. Nejžádanější je KA 7 – **Posílení spolupráce tří stupňů uměleckého vzdělávání**. Na konferenci 3. 12. Jiří Stárek, ředitel ZUŠ Praha 10-Hostivař, představil hlavní body této aktivity. Jedná se o 1) **Provázání** vzdělávacích obsahů na sebe navazujících uměleckých škol, konkrétně o vytvoření analýzy školních výstupů ŠVP podle jednotlivých typů uměleckých škol = nastavení vzdělávacích standardů zapojených škol v uzlových ročnících, zpracování srovnávací studie výstupů s požadavky škol na profil absolventa a uskutečnění seminářů a pracovních setkání učitelů navazujících typů škol. 2) **Podpora** – tj. nabídnout žákům uměleckých škol informace o možnostech navazujících typů škol, konkrétně se jedná o zpracování informačního systému pro studenty na partnerských školách a o vytvoření vizualizace struktury třístupňového uměleckého vzdělávání v ČR. 3) Vizualizace se použije také pro oblast **propagace** uměleckého vzdělávání v zahraničí. Smyslem této části projektu bude propagovat systém tří stupňů na sebe navazujícího uměleckého vzdělávání. Prakticky to znamená, že ZUŠ vyjede v rámci projektu do zahraničí, kde na své partnerské škole představí na koncertě

nejen své žáky, ale přizve také své bývalé žáky/absolventy, kteří nyní studují na konzervatořích a uměleckých VŠ, a předá propagační materiály o systému uměleckého vzdělávání v ČR. Podobnou strategií bude možné využít také pro propagaci uměleckého vzdělávání u nás.

Další doplňkovou aktivitou je zavádění souběžné výuky cizího jazyka (v našem projektu se jedná především o angličtinu, případně němčinu) s výukou uměleckého předmětu. Náš projekt počítá se zaváděním **metody CLIL do výuky na ZUŠ**. V rámci celoživotního učení patří komunikace v cizích jazycích ke klíčovým schopnostem. Metoda CLIL je skvělou komunikační příležitostí pro učitele i žáky v rámci vyučování. Jde o metodu velmi flexibilní: míru využití cizího jazyka ve výuce lze přizpůsobit aktuálním cizojazyčným možnostem učitelů a žáků. I společné studium cizího jazyka učitelem a žákem je možné, jde především o nabytí dílčích dovedností. Učitel a žák jsou motivováni k rozvoji svých jazykových dovedností v průběhu výuky i mimo výuku – žákům proto nabídneme i souběžné e-learningové kurzy a další online podporu, budeme klást důraz na spolupráci s rodiči, součástí aktivity budou kurzy cizího jazyka i pro učitele.

Na přípravě této aktivity budeme spolupracovat s PhDr. Zdeňkem Vašíčkem, Ph.D. – dlouholetým učitelem a lektorem CLIL na ZUŠ, nositelem Evropské jazykové ceny LABEL („Evropský učitel jazyků roku 2010“). Ukázkové hodiny aplikace metody CLIL v uměleckém vzdělávání, které vede Zdeněk Vašíček, jsou uvedeny na odkazu www.zustisnov.cz.

Klíčová aktivita 6 se zabývá **podporou uměleckého vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**. První část této aktivity je zaměřena na podporu výuky uměleckých předmětů zrakově postižených žáků. Hudební vzdělávání žáků se zrakovým postižením vykazuje řadu specifik. Informační a komunikační technologie spolu s kompenzačními pomůckami jsou pro jejich výuku v současné době nezbytné. Vzhledem k velkému rozvoji programů, se kterými zrakově postižení pracují, je nutné neustále reagovat na nabídky trhu i na potřeby nevidomých.

Další oblastí, na kterou se projekt zaměří, bude podpora integrace zdravotně postižených a sociálně znevýhodněných žáků do běžné

výuky na ZUŠ. Aktivita na podporu integrace těchto žáků jsou koncipovány tak, aby oslovily co nejširší odbornou veřejnost z řad uměleckých pedagogů působících na ZUŠ a to napříč všemi čtyřmi uměleckými obory. Hlavním tématem je seznámení pedagogů se základní problematikou a principy speciální pedagogiky v procesu základního uměleckého vzdělávání a přiblížení některých specifických či alternativních přístupů a technik. Také půjde o jejich přímou aplikaci do výuky.

Třetí oblastí podpory budou projekty bezbariérových ZUŠ a dalších úprav budov (např. pro pohyb zrakově postižených žáků a učitelů). Vzhledem k investičnímu charakteru úprav budov škol bude tato část projektu realizována jednotlivými školami, resp. zřizovateli škol, formou samostatných investičních projektů. Informace o dotačních možnostech získají ředitelé škol na seminářích, vytvoříme také manuál, který pomůže školám s financováním takovýchto úprav budov škol. V této věci jednáme o spolupráci s poradenskou společností [Erste Grantika Advisory, a.s.](#), která od roku 2000 spolupracovala na 2 500 projektech.

Poslední tři aktivity projektu budou nabídnuty všem partnerským školám. Jedná se o **vytvoření projektových webových stránek**. Projektový web bude fakticky souborem několika webových stránek, e-learningových kurzů a datového úložiště. Samostatné webové stránky budou mít aktivity určené ZUŠ (se sekcí pro konzervatoře), dále ZŠ a gymnázia. Trojici webů doplní webové stránky pro výzkum úspěšnosti absolventů ZUŠ a web kampaně *Vzdělávání na ZUŠ je více než zájmová činnost*. Doplnkem webových stránek budou dvě e-learningová centra – první bude obsahovat kurzy, které doplní klíčovou aktivitu 1 (využití digitálních technologií ve výuce uměleckých předmětů), druhé e-learningové centrum se zaměří na klíčovou aktivitu 4 (především pro oblast DVPP a vzdělávání dospělých). Součástí klíčové aktivity 1 bude také samostatné datové úložiště určené pro výsledky práce z lekcí zvukové tvorby, dále z hodin grafické tvorby, animace a multimediální tvorby a výstupy ze školních zvukových studií. Webové stránky nabídnou také diskusní fóra. Emailové konference budou vyhrazeny pro management jednotlivých aktivit.

Další aktivita se bude zabývat **výzkumem úspěšnosti absolventů ZUŠ**. Cílem výzkumu bude určit procento žáků ZUŠ, kteří pokračují

na konzervatořích, uměleckých SŠ a VŠ, a také procento studentů konzervatoří a uměleckých SŠ a VŠ, kteří studovali na ZUŠ. Druhou oblastí výzkumu bude zjištění úspěšnosti absolventů ZUŠ na trhu práce – uplatnění v oboru, celková úspěšnost na trhu práce, absolventi ZUŠ vedení v registru nezaměstnaných.

Poslední aktivitu projektu jsme nazvali **Technická podpora**. V rámci této aktivity nabídneme školám pomoc v oblasti administrativy – např. rozvoj počítačových programů pro dokumentaci školy, data-báze žáků, elektronické třídnice. Školám také nabídneme manažerský software Reporting.cz (nebo jiný obdobný software) – o Reporting.cz více hovoříme na straně 17. Ve spolupráci s časopisem [Řízení školy](#) nabídneme partnerským školám právní poradnu. O dalších oblastech podpory v této aktivitě jednáme se školami.

texty o projektu připravil Robert Mimra

Manažerská struktura projektu

Management projektu *Podpora uměleckého vzdělávání v ČR* je nastaven tak, aby byly partnerské školy co nejméně zatíženy administrativou a naopak měly co největší prostor pro realizaci projektových aktivit. Proto bude žadatelem o dotaci z operačního programu *Výzkum, vývoj a vzdělávání* jedna ze škol nebo Portedo o.p.s. Případně bude žádat skupina škol, která vstoupí do již existující právnické osoby (pokud budou moci o dotaci žádat spolky, tak se například mohou stát členy spolku Mariona, který by byl žadatelem o dotaci).

Vedoucí projektu (tedy žadatel o dotaci) bude mít na starosti finanční vykazování i přípravu monitorovacích zpráv. Partnerské školy budou pouze připravovat podklady k monitorovacím zprávám. Podklady k finančním zprávám budou generovány automaticky díky programu Reporting.cz, nebo jinému softwaru, který bude vybrán ve výběrovém řízení.

Vedoucí projektu bude mít k dispozici několik administrativních pracovníků včetně hlavní účetní. Koordinaci projektu po obsahové stránce bude mít na starosti šest koordinátorů – koordinátor

digitálních technologií ve vzdělávání, koordinátor klíčových aktivit 7 a 10, koordinátor koncertních aktivit projektu, koordinátor vzdělávacích aktivit, technologický koordinátor a PR koordinátor. Tito koordinátoři budou řídit jednotlivé týmy, například regionální manažery koncertních souborů, vedoucí dílčích aktivit projektu, dramaturgické týmy, koordinátory metodických materiálů a další. „Základnu“ budou tvořit projektoví koordinátoři jednotlivých škol, lektori, učitelé škol, vedoucí školních souborů a další realizátoři projektu.

Pro komunikaci v rámci projektu bude určeno několik nástrojů. Pro širší odbornou diskusi nad jednotlivými tématy projektu budou určena **diskusní fóra**, která budou přístupná pro kohokoli. Každý, kdo se zaregistruje, může do diskusního fóra také přispívat.

Pro komunikaci mezi Portedo o.p.s. a projektovými koordinátory jednotlivých škol bude v přípravné fázi projektu sloužit **online prostředí Asana**. Prostředí Asana je dostatečně strukturované, aby ulehčilo přípravu projektu. Pro vstup do Asany je potřeba se přihlásit uživatelským jménem a heslem – je na uživateli, jaké jméno a heslo si zvolí. Aby si mohl uživatel tohoto prostředí založit svůj účet, bude pozván projektovým koordinátorem Portedo o.p.s. k jeho užívání na e-mail, přes který komunikuje. Založení účtu, pozvání uživatele a následnému využívání Asany předchází telefonická a e-mailová komunikace s projektovým koordinátorem Portedo o.p.s., který v této věci bude informovat a nabízet potřebnou podporu. Během realizace projektu pro komunikaci mezi vedením projektu a školami využijeme pravděpodobně podobné prostředí upravené pro potřeby našeho projektu (online office „na míru“ nám poskytne vyšší uživatelský komfort).

To, co se dojedná mezi Portedo o.p.s. a školami, bude vyvěšeno v **chráněné sekci webu eurohudebka.cz**. Bude se jednat o výběr aktivit, na kterých budou školy spolupracovat. Dále zde budou vyvěšeny dotazníky, kde budou přesně popsány činnosti, na kterých budou školy v rámci projektu pracovat. Bude zde umístěn partnerský rozpočet, text smlouvy o spolupráci a dodatky ke smlouvě, kontaktní údaje a další informace.

Robert Mimra

Reporting.cz – program pro vykazování nákladů v projektu

Reporting je disciplína, která se zabývá sběrem dat z různých datových zdrojů a míst, klidně po celém světě. Data pak podle přesně stanovených pravidel přemění na informace a přehledně prezentuje. Například může pomoci při kontrole plnění projektového harmonogramu a rozpočtu. Data jsou doručována do datového centra zabezpečenou cestou, stejně jako například informace v aplikacích přímého bankovníctví. Zákazník má přitom dokonalý přehled o tom, jaká data ke zpracování odchází. V datovém centru jsou data dále v tzv. datovém skladu zpracována a připravena pro prezentaci konečným uživatelům v podobě reportů, sestav, grafů, tabulek a jiných přehledů podle individuálních požadavků. Každý uživatel má přidělena přístupová práva, na základě nichž se dostane k informacím, ke kterým má předem nadefinován přístup. Každá škola vidí jen svá data – na rozdíl od administrátora projektu, který uvidí výsledky za všechny organizace (tedy celkové náklady v projektu členěné podle jednotlivých škol).

Systém Reporting.cz se umí napojit na jakýkoli účetní systém jak ve škole, tak i na účetnictví vedené externí firmou mimo školu (napojení programu obvykle probíhá na dálku). Reporting.cz je možné použít nejen pro vykazování našeho projektu, ale i pro vykazování jiných informací v rámci celé ZUŠ – je možné reportovat například docházku žáků, placení příspěvků nebo jakékoli jiné informace, ke kterým je možné získat smysluplné podklady ve formě dat.

Základním zdrojem dat v oblasti financí je účetnictví, tedy zejména transakce hlavní knihy. Z nich jsou následně odvozovány základní finanční reporty (Rozvaha, Výkaz zisků a ztrát, případně Cash flow a další specifické reporty z nich odvozené). Pro účely projektu *Podpora uměleckého vzdělávání v ČR* se definuje sada účtů, na kterých bude zúčtování dotací probíhat a nad nimiž se reporting vytvoří. Typicky s měsíční uzávěrkou by odcházely informace do centra (aniž byste cokoliv museli vyplňovat). Se školami by se řešily pouze případné nesrovnalosti v komunikaci – například rozpor mezi

časovým harmonogramem aktivit a jejich realizací. Využitím služby Reporting.cz se tak zbavíte nudné, rutinní práce.

Za účelem zajištění maximální ochrany klientských dat využívá Reporting.cz nejmodernější metody zabezpečení. Kromě autentifikace jménem, heslem a opisem bezpečnostního kódu zasláným do emailu uživatele využívá tzv. SSL protokol, tedy kryptovaný přenos dat. Stejný přístup a technologii využívají např. aplikace internetového bankovníctví, které lze považovat z hlediska zabezpečení za standard. Reporting.cz podepisuje s každým zákazníkem tzv. smlouvu o mlčenlivosti, která podrobně upravuje, jakým způsobem se bude se zákaznickými daty zacházet v procesu sběru, zpracování i prezentace. Mj. obsahuje přísné sankce za případné nedodržení dohodnutých pravidel. Vše o podmínkách a dalších možnostech využití systému, včetně bezpečnostní politiky a způsobu ochrany dat, najdete na webových stránkách www.reporting.cz.

*Michal Rozehnal,
CEO společnosti Reporting.cz*

o webu eurohudebka.cz

Dovolte mi představit vám novinky na webových stránkách eurohudebka.cz. Sekci *K projektům* jsme rozšířili o záložku *E-learning*, která odkazuje na tři kurzy projektového managementu, které se věnují SWOT analýze, Ganttově diagramu a Metodě logického rámce. Další novinkou je oddíl *Diskusní fórum*, který ke konci roku 2014 nabízí dva oddíly: *Pro učitele* a *Diskuse k projektu* – zde jsme otevřeli témata *Multimediální tvorba ve výuce na ZUŠ*, *Digitální technologie ve výuce uměleckých předmětů* a *Posílení spolupráce mezi třemi stupni uměleckého vzdělávání*.

Uvedli jsme také do provozu chráněnou sekci webu – *Vstup na heslo*. Přístup k informacím zde uvedeným mají školy, které s námi podepsaly smlouvu o spolupráci. V chráněné sekci nabízíme podrobné informace o projektu *Podpora uměleckého vzdělávání v ČR*, uvádíme zde aktuální dotační výzvy fondů EU a dalších grantových programů. Připravujeme také právní poradnu a oddíl *Dokumenty*, kde

budou shromážděny texty webu eurohudebka.cz ve formátu PDF. Chráněná sekce v levém sloupci nabízí pro každou partnerskou školu individualizované informace k vybraným aktivitám projektu, text partnerské smlouvy, vyplněný dotazník a další podklady.

V sekci *Pro ředitele* jsme rozšířili oddíl *Poradna*, kde uvádíme informace ke kvalifikačním pedagogů. Na podstránce *Rejstříky a statistiky* jsou odkazy například na školský rejstřík, statistiky MŠMT, databázi projektů financovaných z fondů EU a další. V sekci *Pro učitele* nyní uvádíme odkazy na 13 hudebních časopisů, 11 zajímavých projektů a aktivit, a také odkazy na 14 odborných časopisů (z toho u čtyř jsou uvedeny i obsahy jednotlivých čísel a některé články v PDF). Seznam budeme během roku 2015 dále rozšiřovat.

Marek Trykar
předseda správní rady
Portedo o.p.s.

Studium na Schole Cantorum Basiliensis

20

Po absolvování pražské AMU jsem si uskutečnila svůj sen a odešla studovat na Scholu Cantorum Basiliensis (Institut pro výzkum a interpretaci staré hudby) do švýcarské Basileje. O Schole jsem slyšela mnohé již dříve – vystudovala zde řada špičkových interpretů staré hudby, vydávala se zde řada CD s úžasnými nahrávkami i ročenka s hudebně-vědeckými články odborníků z celého světa. Svým vyprávěním a znalostmi mě pro ni nadchl i můj tehdejší učitel generálbasu Václav Luks. Když jsem přišla na přijímací zkoušky spolu s řadou dalších uchazečů z různých koutů světa, měla jsem malou dušičku, protože to bylo to jediné místo na světě, kde jsem chtěla dále studovat.

Do prvního ročníku jsem v roce 1999 nastoupila asi s dvaceti dalšími hudebníky z Francie, Německa, Anglie, Itálie, Rakouska, Španělska, Norska, Lotyšska, Brazílie, Maďarska, USA a Švýcarska. Řada z nás mluvila jen lámanou němčinou nebo vůbec a skoro všichni přicházeli do nového prostředí, kde nikoho neznali. Výhodou byla samozřejmě znalost angličtiny. Toto mezinárodní prostředí bylo pro Scholu velmi typické a v nutnosti zorientovat se v nových podmínkách i každodenním kontaktem při výuce i zkouškách se rychle utvářely blízké vztahy. Prostudium bylo na Schole obecně dost neformální – tykání bylo pravidlem i mezi učiteli a studenty; jedinou výjimkou byl náš ředitel Peter Reidemeister. Jeho osobu musím jistě při popisu svých studií na Schole zmínit. Každý z nás ho totiž denně potkával, ať už náhodně při přechodu z jedné třídy do druhé nebo na koncertech, které byly prakticky každý den. Každého z nás znal osobně a nikdy se neopomněl zeptat třeba na to, jak jde ta Frescobaldiho sonáta nebo jestli už máme podnájem apod. Zároveň však budil velký respekt a jeho přítomnost třeba jen na třídních koncertech docela zvyšovala hladinu adrenalinu. Také byl skutečnou studnicí nápadů na nejrůznější projekty a právě zážitky z koncertů, na kterých se v praxi zkoušely nové poznatky z výzkumu staré hudby (Schola měla také vlastní výzkumné oddělení), v nás upevňovaly dojem, že jsme skutečně v centru dění v tomto oboru.

Pokud zde někdo chtěl usilovat o získání diplomu, musel absolvovat denní studium, které se kromě praktických individuálních předmětů jako hlavní obor, generálbas, improvizace, (pro instrumentalisty pak zpěv a pro zpěváky cembalo) skládalo i z předmětů teoretických.

Gregoriánský chorál, notace, historická skladba, sluchová výchova (založená na generálbasu), zpěv z listu, dějiny hudby, věda o hudebních nástrojích, pedagogika, pro klávesové hráče ladění, jsme navštěvovali v menších (po dvou, po třech) nebo větších skupinkách (max. deset studentů). Všechny tyto předměty byly zaměřeny na starou hudbu a podle studijní specializace (středověk, renesance a baroko, baroko a klasicismus) se lišily počtem semestrů a nároky na zkouškách. K tomu si pak studenti mohli vybírat z bohatého spektra workshopů nebo nejrozdílnějších projektů. Neobvyklé nebylo ani domluvit si hodinu u učitele, který studenta pravidelně neučil. Právě tento individuální přístup, osobní kontakt i jistá volnost ve specializaci vytvářely dle mého názoru ze Scholy jedinečné místo k získávání uměleckých dovedností, rozhledu, ale i samostatného přístupu. Velkou výhodou bylo také množství a kvalita dostupných knihoven. Byla to specializovaná knihovna Scholy, knihovna Hudební akademie, Hudebně-vědeckého institutu a univerzity. Bylo velmi inspirující procházet regály, listovat si notami a knihami, které jste si buď mohli půjčit domů, nebo na místě okopírovat, a třeba i svázat. Pokud jste opravdu nemohli něco najít, knihovník byl vždy ochoten knihu najít a objednat z nějaké jiné země.

Další velkou výhodou Scholy byla nutnost spolupracovat se svými kolegy. Vyučovaly se zde kompletně smyčcové barokní nástroje, příčná a zobcová flétna, hoboje, cink, klarinet, trubka, trombón, fagot, cembalo, varhany, fortepiano, harfa, zpěv, hlavní obor mohla být též historická skladba nebo improvizace. Při množství připravovaných povinných koncertů a projektů většina z nás trávila na Schole v prvních letech zkrátka veškerý čas. Jednou do roka pak byly zkoušky, kde bylo studentům sděleno, zda mohou na Schole pokračovat ještě další rok nebo mohou usilovat o diplom v komorní nebo sólové hře. Získat na Schole diplom vůbec nebylo běžné a pokud se studentovi podařilo projít čtyř- nebo pětiletým studiem, které bylo zakončeno diplomovým koncertem, a poté napsat diplomovou práci, měl skutečně nervy zocelené do budoucna. Diplomový koncert zde byl skutečnou lahůdkou, protože po celovečerním koncertě jste druhý den ráno museli odehrát ještě další koncert jiného repertoáru jen před porotou a absolvovat zkoušku z improvizace a pedagogiky.

Ale koneckonců povolání hudebníka nepatří mezi právě poklidné profese a já jsem velmi vděčná, že jsem tuto zkušenost mohla zažít.

Alena Hönigová

Představujeme – Regina Bednaříková

Při přípravě projektu *Podpora uměleckého vzdělávání v ČR* vyvstala potřeba najít nového člena týmu, který by se mohl věnovat koordinaci těchto příprav, komunikovat s našimi projektovými partnery, zajistit a zpracovat podklady, díky kterým získáme jasnou představu a informace pro naši projektovou žádost, a to na obou stránkách.

S organizací Portedo o.p.s jsem tak započala spolupráci již v říjnu 2014. Nejedná se však o mou jedinou činnost ve světě vzdělávání. Věnuji se neformálnímu vzdělávání a pracuji s mládeží na základních a středních školách. Tematicky se zaměřuji na prohlubování komunikačních dovedností u mládeže. Ve vlastních týmech, se kterými organizuji vzdělávací aktivity, jsem tvůrcem lidské a otevřené atmosféry, v níž je možné se rozvíjet. Můžeme se také potkat na pravidelných setkáních Business

Heroes v Ostravě a v Praze či na EduFóru, které budu nově otevírat v Ostravě. Ačkoli se z větší části pohybuji v Praze, mým rodištěm je Ostrava. Z další činnosti si můžete prohlédnout stránky www.vyjadrise.net, které patří vzdělávacímu projektu.

Na konferenci, kterou jsme 3. 12. 2014 věnovali započetí naší spolupráce, jsem představila komunikační nástroj, který bude možné využívat při přípravě projektu, stejně tak další nástroje, jenž už známe a měli by nám pomoci se ve všech informacích rychle orientovat. Věřím, že prostor, který věnujeme kvalitní přípravě, nám umožní snadnější realizaci a zvýšení možností získat dotaci, o kterou usilujeme. Těším se na další komunikaci, která by měla být příjemná a efektivní.

Regina Bednaříková

Portedo o.p.s.

**bulletin s informacemi pro ZUŠ
vydala společnost Portedo o.p.s.
prosinec 2014**